

Informe parcial

Nous partenariats

1. Introducció

La Direcció General i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament plantegen un diàleg sobre el futur de la cooperació catalana, amb l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible, adoptats per les Nacions Unides l'any 2015, com a referència.

Per a fer-ho, s'ha iniciat un procés participatiu que ha estat acompanyat per la Direcció General de Participació Ciutadana, i que ha proposat un debat ampli i innovador: tant des del punt de vista dels interlocutors, com de les matèries a tractar i els canals de participació. Així, s'ha intentat anar més enllà dels interlocutors habituals, i arribar a altres col·lectius, tant a Catalunya com als països socis, amb capacitat i voluntat de contribució al desenvolupament.

S'han tractat nous temes que formen part de l'Agenda global, i que fins ara havien rebut poca atenció; i s'han obert diferents possibilitats per a prendre part i fer aportacions al debat, de forma presencial i virtual. Els tres grans objectius han estat els següents:

- Aconseguir una visió pròpia sobre com ha de treballar la cooperació catalana al desenvolupament en relació amb l'Agenda 2030. És allò que anomenem Visió 2030.
- Sentar les bases del futur Pla director de cooperació al desenvolupament 2019-2022.
- Ampliar i diversificar les relacions, i crear noves oportunitats de treball conjunt.

El procés participatiu ha constatat de diferents fases i canals, entre els quals es troben les sessions de debat que s'han realitzat a Catalunya. Els temes tractats responen a una lectura pròpia de l'Agenda 2030 i de les qüestions més rellevants que aquesta planteja, inclosa l'organització de la mateixa política pública de cooperació al desenvolupament i dels seus agents. S'han organitzat 23 sessions monogràfiques, per a les quals s'ha elaborat un guió de debat específic, i s'han adreçat tant a persones expertes com a la ciutadania en general.

Cada una de les sessions ha comptat amb la col·laboració en tasques de preparació i relatoria de la Fundació Pere Tarrés i el Gabinet Ceres.

El present document conté informació relativa al funcionament i resultats d'aquesta sessió, així com les recomanacions i els suggeriments recollits.

2. Informació general de la sessió

Eix temàtic:	<i>Noves eines i aliances: l'Agenda 2030 emfatitza la necessitat de relacions i aliances d'impacte en el desenvolupament</i>		
Tema específic:	2.1 Nous partenariats	Tipus de sessió:	Informació
Data:	25 de setembre de 2018		
Perfil dels participants:	Representants del tercer sector i organitzacions de cooperació, <i>think tanks</i> , experts en cooperació, entitats públiques		

3. Objectius de la sessió

L'objectiu d'aquesta sessió fou compartir informació sobre tipus d'aliances innovadores i úniques que ja existeixen i/o d'altres que també s'haurien de tenir en compte, i obtenir propostes de futur de cara a l'Agenda 2030.

Es van plantejar les següents preguntes als assistents per tal de fomentar el debat:

- Quins són els tipus d'aliança que poden fer aportacions úniques i, sobretot, innovadores a projectes de cooperació al desenvolupament?
- En proporció amb les dimensions de l'ACCD, quines són les aliances que poden aportar un valor afegit més alt? I quin valor es pot aportar? (per exemple, flexibilitat)
- Quins factors (o dificultats) cal tenir en compte a l'hora d'establir aliances entre les administracions públiques i altres actors?
- Quin és el rol que poden tenir les aliances público-privades en la cooperació al desenvolupament?

- Tenint en compte la promoció d'aliances dins del Govern català, com per exemple la constitució d'equips multidisciplinars per associar-se amb els respectius homòlegs en altres països, ¿és pertinent oferir l'expertesa tècnica d'aquestes aliances a les administracions públiques d'altres països?

4. Continguts de la sessió i dinàmica emprada

La dinàmica de la sessió va consistir en una introducció sobre el procés per part la DGCD i de la Direcció de Participació Ciutadana, i una contextualització de la temàtica abordada, seguida d'una breu explicació del que es faria durant la sessió, incloent les regles del joc, per part de la Fundació Pere Tarrés.

La sessió va ser organitzada en tres parts:

- Una primera part, d'uns 40 minuts aproximadament, dedicada a explorar els tipus d'aliances que existeixen o són necessàries per a la cooperació catalana.
- Una segona part, d'uns 45 minuts de durada, on els participants van poder fer una anàlisi dels reptes i les oportunitats per establir nous partenariats amb les exigències de l'Agenda 2030.
- Una tercera part va consistir a debatre durant uns 15 minuts sobre el rol de les aliances público-privades.
- Finalment, va tenir lloc l'avaluació de la sessió i la cloenda en els últims 5 minuts.

5. Resultat de la sessió

5.1 Diagnosi del tema específic de la sessió

Identificació dels tipus d'aliances innovadores i úniques per a la cooperació al desenvolupament:

- El Consell de l'Advocacia Catalana (CICAC) estableix aliances mitjançant convenis de cooperació amb associacions de DH que consideren estratègics per a les seves línies d'actuació, bàsicament associacions catalanes i espanyoles: àmbit jurídic, DH i drets dels animals.

Aquestes aliances es fan mitjançant convenis que poden tenir un caràcter puntual o a llarg termini. En aquests convenis, es pacten congressos, jornades, etc. Poden ser tasques que tenen lloc tant a Catalunya com a fora, i en les qual en ocasions hi participen entitats públiques (ex. universitats) i privades.

- L'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) va apuntar l'experiència positiva de la Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia. Davant les diferències que les diverses entitats percebien entre si a Colòmbia, es van establir uns criteris ètico-polítics que havien de complir totes les entitats participants i que van servir per posar sobre la taula què tenien en comú davant del que els diferenciava.

En aquest punt, es va assenyalar la necessitat d'una visió transformadora en termes de pau tenint en compte les relacions de poder. Cal que els partenariats siguin més horitzontals: reconèixer mútuament que cadascú aporta alguna cosa i que els dos se'n beneficien; es va posar com a exemple el cas de Noruega en les seves relacions amb Colòmbia. S'apunta que la perspectiva a l'hora d'afrontar les aliances hauria de ser que no hi ha països nord i sud sinó que els països s'enfronten a reptes a resoldre de forma conjunta.

- En el sector de l'aigua, les aliances entre actors de tot tipus, públics i privats, han donat molt bons resultats. Es va suggerir que seria interessant estudiar aquesta experiència per conèixer la visió dels actors participants.
- S'apunta que els canvis de govern i la dimensió política té massa importància en la configuració de nous partenariats. En contextos de canvi de govern, això pot implicar un canvi de persones i potser un canvi de visió de l'aliança, ja que en alguns casos s'ha tendit a fer aliances de partit i no des d'un interès públic.

- Les aliances són necessàries per generar coherència en les àrees geogràfiques on la cooperació catalana té una actuació rellevant.
- Alguns participants consideraven que les entitats del sector civil no tenen mentalitat d'empresa i que per tant podria ser difícil treballar amb el sector privat.

Taula: Resum d'identificació de pràctiques

Aliances/Partenariats	Mecanismes/Enfocaments	Actors
<ul style="list-style-type: none"> • Per dur a terme accions comunes o en conjunt • Per restablir el diàleg i fomentar la cooperació • Partenariats per gestionar l'aigua 	<ul style="list-style-type: none"> • Conveni • Taula de diàleg amb el focus sobre els punts en comú i no sobre les diferències • Partenariats públic-privats 	<ul style="list-style-type: none"> • Entitats de drets humans, associacions d'advocats • Entitats del tercer sector catalanes i colombianes • Operadors públics i privats en l'àmbit de l'aigua

5.2 Tendències de futur de cara a l'Agenda 2030

La segona part de la sessió va estar dedicada a identificar els reptes i les oportunitats en termes de noves aliances.

Oportunitats

- La possibilitat de generar noves aliances obre la porta a obtenir més incidència.

- Existeix la disponibilitat d'un nombre important d'experts en temàtiques que es poden treballar des d'aquestes aliances. Per exemple, LaFede promou una aliança amb les escoles per parlar de pau, DH i desenvolupament i que inclou maletes pedagògiques. Al començament, no se sabia com conduir les sessions fins que van arribar a la conclusió que si volien treballar amb les escoles, el que calia era seure amb els mestres.
- Un altre exemple a capitalitzar seria el rol de facilitador que té l'ACCD a l'hora de fomentar la cooperació entre l'àmbit universitari i les ONG mitjançant suports econòmics per fer projectes conjunts.
- Els actors privats tenen recursos i coneixements especialitzats. Caldria explorar les possibilitats d'aliances amb aquests actors.
- L'increment de la participació d'actors nous com les universitats presenta un escenari que permet aprofitar el seu coneixement.
- L'experiència de les ciutats en la cooperació descentralitzada, on estan molt ben posicionades per establir-hi aliances i participació en xarxes.
- El sector públic també ha anat acumulant experiències a partir de la crisi i ha tendit cap a una cooperació de qualitat i no de quantitat. Ha après a optimitzar recursos i això pot ser un valor afegit per facilitar el funcionament d'aquestes aliances.
- Possibilitat d'incorporar l'emprenedoria social en aquestes aliances.

Reptes

- Sovint es tendeix a crear xarxes, però aquestes tenen un funcionament complex que pot generar disfuncionalitats.
- Per construir aliances sòlides també cal construir ciutadania mitjançant la comunicació i la informació, donant a conèixer què es fa, què s'ha fet, etc.
- Un dels reptes més importants és poder identificar actors privats de qualitat. Cal definir bé com l'empresa ha d'entrar com a actor en la cooperació, i sota quines condicions.
- Establir relacions en igualtat de condicions entre els actors. Cal predisposició, visió, habilitat.

- Incorporar al tercer sector en la cooperació al desenvolupament.
- Construir aliances efectives generant confiança, ja siguin aliances públiques, privades o públic-privades.
- Generar més suports per a les entitats petites.
- Dissenyar aliances sostenibles en el temps i tenir en compte . les lliçons apreses.
- Planificar adequadament aliances multi-nivell perquè es un procés llarg. Sovint s'inverteixen molts diners i es volen crear de manera precipitada, el que porta a generar falses expectatives.

Rol de les institucions públiques

- Facilitadors d'aliances i partenariats.
- Iniciadors d'aliances.
- Garants de bones pràctiques de les aliances i de partenariats de qualitat (per ex. establir condicions per a l'entrada del sector privat).
- Esdevenir membres d'aliances.